

မြန်မာ့သမ္မတနိုင်ငံ

သာသနာ့ပဏ္ဍိတရတနာ

မဟာဓမ္မသင်္ကြံ

| တတိယအကြိမ် |

"နိဒါန်း"

သာသနာလင်္ကာရ ပဘဝ

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒွိပဒုတ္တမ လောကသင်းကျစ်

ဓမ္မရာဇ်မှန်ကူသယမ္ဘူထွတ်ထား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား၏
အံ့ဖွယ်ရှစ်ဖြာသာသနာတော် ၏ တည်ထွန်းသက်ဆင်းပုံ အကြောင်းစုံကို
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိသင့်သိ ထိုက်သော အကြောင်းအရာတစ်ခု ဖြစ်သည့်
အားလျော်စွာ မဇ္ဈမဒေသခေါ် အိန္ဒိယပြည်၊ သီဟဠဒီပခေါ် သီဟိုဠ်ကျွန်းတို့၌
သာသနာတည်ထွန်းသက်ဆင်းပုံကို အဋ္ဌတထာ၊ ဋီကာ၊ မဟာဝင်၊ ဒီပဝင်
စသည်တို့၌ လာရှိပြီး ဖြစ်၍ ကြည့်ရှုလိုသူတို့ ရှာဖွေရန် လွယ်ကူပေသည်။
မြန်မာပြည်အတွက်မှာ မူ ရာဇဝင်၊ သမိုင်း၊ မော်ကွန်း၊ သံပိုင်း၊ ဧချင်း၊ ကျောက်စာ
စသည်တို့၌ သာ တစ်ပိုင်းတစ်စအစီအစဉ်မရှိ အရောရော အထွေး ထွေးလာရှိရကား
ကြည့်ရှုလိုသူတို့ ရှာဖွေရန် မလွယ်ကူလှချေ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည်၌ သာသနာ
သက်ဆင်းပုံ၊ တည်ထွန်းပုံနှင့်တကွ ဆရာအစဉ်အဆက်ကို ရွဲလုံးများ ကို
သီကုံးထားသကဲ့သို့ စီကာစဉ်ကာ သိရှိတော် မူလိုသော ရတနာပုရ စတုတ္ထမြို့တည်
နန်းတည်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးသည် အတွင်း ဝန်ဆောင်မြို့ စားမင်းကြီး
သိရီမဟာနန္ဒသင်္ကြံမှတစ်ဆင့် တိုက်တွန်းအပ်သည် ဖြစ်၍ မင်းတိုင်ပင် အမတ်ကြီး
မဟာဓမ္မ သင်္ကြံသည် အထူးထူးသော ပိဋကကျမ်းတို့နှင့် ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်လျက်
အစောင်စောင်သော ရာဇဝင်၊ သမိုင်း၊ မော်ကွန်း၊ သံပိုင်း၊ ဧချင်း၊
ကျောက်စာတို့မှထုတ်နုတ်ကာ မြန်မာ့သာသနာဝင်ခေါ် ဤသာသနာလင်္ကာရ
စာတမ်းကို ရေး သားတင်သွင်း ဆက်သအပ်သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဟံသာဝတီ၏ အာသီသ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သူတော် စင် ဖြစ်ကြသော အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့အား
တရားသက်ဝင်သဒ္ဓါရွှင်လျက် ဝမ်းတွင် သိုမှီးပိဋကတိုက်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်ကြစေရန်

ရည်သန်ရိုးရင်း နှလုံးသွင်းရှိသည် ဖြစ်၍ စာကောင်း၊ စာမွန်၊ စာချွန်တို့ကို
ရွေးနုတ်ပြီးကာ ငွေးကြေးရမှုတစ်ခုကိုသာပဓာနမထားဘဲ [အမတဒုဒြဘိ၊ အမြိုက်
နိဗ္ဗာန်လမ်းပြဓမ္မစည်တော် ကြီးကို။ အဟညိ၊ ဒေသနာဉာဏ်စက်ဖြင့်
တီးနှက်ပေတော့အံ့။] ဟူသော ဗုဒ္ဓရှင် တော် မြတ်ဘုရား၏ အာသီသအလိုကျ
မိန့်ခွန်းတော် မြွတ်ဟသည့်အတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း လိုက်နာ ကျင့်သုံးသော
အားဖြင့် မြန်မာ့သာသနာဝင်ခေါ် ဤသာသနာလင်္ကာရစာတမ်းကို
ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိထုတ်ဝေအပ် သည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ယင်းသို့ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိရာတွင်
လည်း ရှင်းလင်းသေသပ်သော အထားအသို၊ အပိုအလို မရှိသော ပုဒ်ပါဌ်၊
အဖြတ်အရပ်ကျနသေချာအက္ခရာပုဒ်ဗျည်း မလိပ်လည်းစေရအောင် ပါဠိဆရာကြီး
ဦးခင်စိုး သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ အမှူးရှိသော ဟံသာဝတီ ပါဠိဆရာ အဖွဲ့ဝင်များ က
ကောင်းစွာသုတ်သင်ပြင်ဆင်ကာ ပုံနှိပ်အပ်သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဟံသာဝတီ

၂၉-၇-၅၆

"သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း"

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

အမိန့်တော် မြတ်နှင့် မေးစေသည်ကို ဖြေရန်

တိုက်တွန်းခြင်း- ဥပယျာဇဉ်

သာသနာဝံသအဆက်အနွယ်သည် အစဉ်မပြတ် ဖြစ်လျက် ဖြစ်လျက် တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့တည်းမရှိကြ။ မှတ်မိမှတ်ရာ အသင့်အတော် သာ မှတ်သားကြလျက်ရှိသည်။ ကျန်လပ်သည့်အရာများ ကို အတွင်း ဝန်မင်း ကြီး သီရိမဟာနန္ဒသင်္ကြံ ကရှင်းလင်းသိသာအောင် မင်းတိုင်ပင်အမတ် မဟာဓမ္မသင်္ကြံသို့ မေးစေ၊ ဘုရား အမိန့်တော် မြတ်ကို ဦးထိပ်ထက်ဆင်ရွက်ရသည့်အတိုင်း အတွင်း ဝန်မင်းကြီး သီရိမဟာနန္ဒသင်္ကြံက သက္ကရာဇ် ၁၁၉၃ ခု နယုန်လပြည့်ကျော် ၅ ရက်နေ့ကမေးသည့် အမေးပုံကား-

ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊ အဗျာကတာဓမ္မာ စသည်ဖြင့် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် အကြောင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်အကျိုးများ ကို ဟောတော် မူသော အရှင်ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော် မူသည့်နောက် လေးလမြောက်၌ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အဇာတသတ်မင်းကိုအမှီပြု၍ အရှင်မဟာ ကဿပအမှူးရှိသော ရဟန္တာငါးရာတို့သည် ပထမသင်္ဂါယနာ တင်တော် မူကုန်သည်။

ထို့နောက် အနှစ် တစ်ရာတိုင် ရောက်သည့်ကာလ ဝေဿာလီပြည် ကာလာသော ကမင်းကို အမှီပြု၍ ရှင်ယသမထေရ်အမှူးရှိသော ရဟန္တာခုနစ် ရာတို့သည် ဒုတိယသင်္ဂါယနာ တင်တော် မူကုန်သည် ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော် မူသည့်နောက် သာသနာနှစ် နှစ် ရှေးသုံးဆယ့်ငါးနှစ် ရှိသော အခါ ပါဠိလိုပုတ်ပြည် သီရိဓမ္မာ သော ကမင်းကိုအမှီပြု၍ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်အမှူးရှိသော ရဟန္တာတစ်ထောင်တို့သည် တတိယသင်္ဂါယနာတင်တော် မူကုန်သည်။

သင်္ဂါယနာတင်ပြီးသည့်နောက် ဟောတော် မူသော ဒေသနာတော် အစဉ်ကို ထင်ရှားပျံ့နှံ့သဖြင့် သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ခိုမှီကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ရေရန် ရည်မှတ်၍ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်က မဇ္ဈန္တိက ထေရ်ကို ကသ္မီရဂန္ဓာရတိုင်း၊ မဟာရေဝထေရ်ကို မဟိံသကတိုင်း၊ ရက္ခတိုင်း၊ မဟာဓမ္မရက္ခိတထေရ်ကို မဟာရဋ္ဌတိုင်း၊ မဟာရက္ခိတထေရ်ကို ယောနကတိုင်း၊ မဇ္ဈိမထေရ်ကို ဟိမဝန္တာအရပ်၊ သောဏထေရ်၊ ဥတ္တိယထေရ်တို့ကို သုဝဏ္ဏဘုမ္မိတိုင်း၊ မဟိန္ဒထေရ်၊ ကုဋိယထေရ်၊ ဥတ္တိယထေရ်၊ ဘဒ္ဒသာလထေရ်၊ သမ္ဗလထေရ်၊ သုမနသာမဏေ၊ ဘဏ္ဍက သီတင်းသည် ခုနစ် ပါးတို့ကို မူကား သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သာသနာပြု စေလွှတ်ကြောင်းနှင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာတွင် ဆိုသည်။ မဟာဝင်ကျမ်း အာစရိယဝံသများ တွင် လည်း ဆိုသည်။

ဘုရားထင်ရှားရှိတော် မူစဉ် သုနာပရန္တတိုင်းသား ရှင်ပုဏ္ဏထေရ်သည် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ တော် ခံ၍ ရဟန္တာအ ဖြစ်သို့ ရောက်တော် မူသည်။ ထိုပုဏ္ဏထေရ် သုနာပရန္တတိုင်းသို့ ပြန်၍ သတ္တဝါအပေါင်း တို့အား ဆုံးမဩဝါဒပေးသည်။ ယောကျ်ား ၅၀၀၊ မိန်းမ ၅၀၀ပင် သရဏဂုံတည်ကြောင်းကို ပုဏ္ဏောဝါဒ သုတ် ထင်ရှားထွက်ရှိသည်။

သုနာပရန္တတိုင်း၊ တမ္ပဒီပတိုင်းဆိုသည်များ လည်း ဆရာတို့၊ ကျွန်ုပ်တို့နေထိုင်သည့် နိုင်ငံတော် ဖြစ်သည်။ ရှင်ပုဏ္ဏထေရ်သာသနာတော် မည် သို့ အဆက်အလက်ရှိသည်၊ မည် သို့ အဆက်အလက်မရှိ၊ မည် သည့်ကာလ မည် သို့ ပြတ်လပ်သည်၊ မပြတ်လပ်သည်ကို သိလိုပါသည်။

ကုန်းဘောင်မြို့တည် မင်းတရားကြီး ဆရာအတုလယသမဟာဓမ္မရာဇဂုရု ဆက်လက်ခဲ့သည့် သာသနာမှာ သက္ကရာဇ် ၈၀၄ ခု ထူပါရုံ ဒါယကာ နရပတိကြီးသား မင်းကြီးစွာလက်ထက် ပြည်မြို့သို့ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှရောက်လာသော ရှင်သဒ္ဓမ္မစာရီ သီဟိုဠ်မဟာဝဟာရ ဆရာတို့အဆက်က ဖြစ်သည်။ သဒ္ဓမ္မစာရီတပည့်ကား မဟာသာမိ၊ ၎င်းတပည့်

အဘိသင်္ကေတ၊ ၎င်းတပည့်တိပိဋကက လင်္ကာရအမည် ရှိသော
တောင်ဘီလာပုဂ္ဂိုလ်၊ ၎င်းတပည့် ဆားလင်း အရိယဓဇ၊ ၎င်းတပည့်
ရှင်ဂုဏာဘိလင်္ကာရဟူသော တုံ ဆရာ၊ ၎င်းတပည့်ပညာရာမ၊ ၎င်းတပည့်
ကုန်းဘောင်မြို့တည် မင်းတရားကြီးလက်ထက်တော် သာသနာ ပြုတော် မူသော
အရှင်အတုလယသ မဟာဓမ္မရာဇဂုရုသို့ တိုင် အစဉ်အားဖြင့် ၁၁ဆက်၊
ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၂၂ခု၊ သာသနာနှစ် ၂၃၀၄ခု ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ ထို့နောက်
၀စဉ်ကူးစား လက်ထက်ဆုံးထား ဆရာတော် ဆက်လက်ရေး ထားခဲ့သည့်
ဆရာစဉ်ဆက်စာ၊ ဘိုးတော် မင်းတရားကြီးလက်ထက် ဆရာ ဆက်လက်ရေး
သားသည့် ဆရာစဉ်ဆက်စာရှိသည်ဟု ကြားဖူးသည်။ မတွေ့ မမြင်ဖူးပါ။

သာသနာတော် ကို အစဉ်မပြုက် ထိန်းဆောင်တော် မူကြကုန်သော
ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့ အစဉ်အဆက် သေချာစွာရှိမှ နောင်လာလူများ တို့
မှတ်သားကြည်ညိုခြင်း၊ နောက်နောင်ဆက်ကာဆက်ကာ သာသ နာတော် တည်သမျှ
ကာလပတ်လုံးပညာရှိသူတော် ကောင်းတို့လည်း ထိုစာကိုအခြေပြု၍
ဆက်လက်ရေး သားပွားများ ရန် အကြောင်းရှိပါသည်။

ကုန်းဘောင်တည် မင်းတရားကြီးဆရာဆိုခဲ့သော ဆရာအစဉ်လည်း
သရေခေတ္တရာပြည်မြို့တွင် ၈၀၄ ခုနှစ် သီဟိုဠ်က ရှင်သဒ္ဓမ္မစာရီရောက်သည့်
အဆက်ကစဉ်ခဲ့၍ ၁၁ ဆက်မျှသာဆိုခဲ့သည်။ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၊
မဟာဝင်ကျမ်းများ ကမူကား ရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် သာသနာနှစ် ၂၃၅ နှစ်
တွင် သောဏ ထေရ်၊ ဥတ္တရထေရ်တို့ကို သုဝဏ္ဏဘုမ္မိသို့ စေလွှတ်ကြောင်း၊
သည်မှတစ်ပါး အသီးသီးတိုင်းများ သို့ သာသနာပြုစေလွှတ်ကြောင်းများ ကိုလည်း
ဆိုသည်။ ပြည်မြို့သို့ သဒ္ဓမ္မစာရီရောက်သည့်နှစ် ၊ ရှင်မဟိန္ဒထေရ် သီဟိုဠ်သို့
သာသနာပြုသွားသည့် နှစ် ကိုတွက်သော် အနှစ် ၅၀၀ကျော်ကွာဝေးသည်။
သုဝဏ္ဏဘုမ္မိဆိုသည့် သုဓမ္မဝတီသထုံပြည်သို့ စေလွှတ်သည့် သောဏထေရ်၊
ဥတ္တရထေရ်တို့ အဆက်အနွယ်တစ်ကြောင်း ဆက်လက်ရန် ရှိသေးသည်။

သုဓမ္မဝတီ သထုံပြည်ရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တထေရ် ၃၀၈ ရောက်သော
အခါသွားသည်။ ရောက်လျှင်သီဟိုဠ် ဆရာတို့နှင့် နှီးနှောပြောဆို၍
ဇိနာလင်္ကာရစာကိုယ်၊ ၎င်းဋီကာများ ကို စီရင်သည်။ သီဟိုဠ်ဆရာတို့ကသည်
ဆရာသည် လောက၊ဓမ္မအကြောင်းနှစ် ပါးတွင် လောကအကြောင်းကို
အားကြီးပြောသည်၊ အပြောအဆို နှလုံးရည်ကိုထောက်၍ ပိဋကတ်တော် ကို မကူးရ၊
သီဟိုဠ်က ပြန်လာရသည်။

၎င်းနောက် ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသထေရ်သည် ပိဋကတ်တော် ကို
အကူးအဆောင်သီဟိုဠ်သို့ သာသနာ သက္ကရာဇ်၉၃၀နှစ် တွင် သွားပြန်သည်။
မဟာဝိဟာရဝါသီဆရာတော် တို့နှင့် နှီးနှောပြောဆိုကြ၍ `သီလေပတိဋ္ဌာယနရော
ဇ္ဇသော ဝိသုဒ္ဓိအင်္ဂကျမ်းကို စီရင်သည်။ သီဟိုဠ်ဆရာတို့ နှစ်သက် ကြ၍ ပိဋကတ်
တော် ကို ကူးယူပါတော့ခွင့်ပြုသည်။ ပိဋကတ်တိုက်မှာ သံကွန်ရက်
အပြီးအခိုင်လုံခြံစွာ လုပ်ဆောင်ဖုံး အုပ်လျက်ရှိသည်ကို ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဆရာသည်
`သုဂတံသုဂတံဇ္ဇသော မဟာနမက္ကာရကို ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်သဖြင့် ဖုံးအုပ်သော
သံကွန်ရက်ပွင့်လေသည်။ ပိဋကတ်တော် သီဟိုဠ်ဘာသာကို မြန်မာဘာသာ သို့
ကူးယူပြီးလျှင် သုဓမ္မဝတီ သထုံပြည်သို့ ပြန်သည်။ အရှင်မောဂ္ဂလိ ပုတ္တိဿထေရ်က
သော ဣထေရ်၊ ဥတ္တရထေရ်၊ မဟိန္ဒထေရ်တို့ကိုစေသည့် သာသနာနှစ် ၂၃၆နှင့်
ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသသီဟိုဠ်သို့ သွားသည့် နှစ် အကွာကိုတွက်သော် ၆၉၄နှစ် ကွာသည်။

သုဓမ္မဝတီသထုံပြည်တွင် လည်း အထက်သာသနာပြုစေလွှတ်ရင်းသူ
သော ဣထေရ်၊ ဥတ္တရ ထေရ်တို့ တပည့်ကြီးသော ဘိတထေရ်၊ ၎င်းတပည့် သော
မဒတ္တထေရ်၊ ၎င်းတပည့် သုမနတိဿထေရ်၊ ၎င်းတပည့်သာပါကထေရ်၊ ၎င်းတပည့်
သုမနတိဿထေရ်၊ ၎င်းတပည့်သော ပါကထေရ်၊ ၎င်းတပည့် သော မဒတ္တထေရ်၊
၎င်းတပည့်သော ပါကထေရ်၊ ၎င်းတပည့်အနောမဒဿီထေရ်၊ ၎င်းတပည့် သော
မဒတ္တ ထေရ်၊ ၎င်းတပည့်အနောမဒဿီထေရ်တို့ခုနှစ် ဆက်တွင်
ဗုဒ္ဓဃောသထေရ်နှင့်ဆိုင်ပြိုင်မိကြသည်။ အကြောင်းအရာမျိုးကို

မေးမြန်းကြသည်နှင့် အလွန် ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်ကြ၍ ထိုကာလသာသနာတော် ပွင့်လင်းစည်ပင်လျက်ရှိသည်။ ထိုအခါ ပိဋကတ်တော် ကို မင်းမိဖုရားတို့ ကြည်ညိုဆောင်ယူ၍ နန်းရင်ပြင် တွင် ထားသည်ဟုဆိုသည်။ သထုံမင်း၏ အမည် သညာမပါ။ ထိုကာလကြောင့် ပုဂံပြည်မင်းရှစ်ဆက်မြောက် ဖြစ်သော ဒုရင်မင်းလက်ထက်နှင့် ဆိုင်သည်။

သထုံပြည်တွင် ရှိသူ အနောမဒဿီ၊ ၎င်းတပည့် အဓိသီလ၊ ၎င်းတပည့် ပြာဏဒဿီ၊ ၎င်းတပည့် အဓိသီလကာလ၊ ၎င်းတပည့် အရဟံ ၄ ဆက်မြောက် ရှိသည်။

ပုဂံပြည်တွင် လည်း နော်ရထာမင်းစောလက်ထက် နော်ရထာမင်းစောလက်ထက် နော်ရထာ မင်းစောကိုးကွယ်ရှိသည့် အရည်းဟန်းတို့ကို ယုံကြည်တော် မမူရှိ၍ ထိုအရည်းရဟန်းတို့ ယုံကြည်ရာ ယုံကြည်ကြောင်းပြောဆိုသော် လည်း မယုံရှိသည်နှင့် ကြီးစွာသော သစ်ခေါင်းတွင် မိမိတို့စွဲယလေ့လာသော စာသဘောကိုရေး သား၍ သွင်းထားသည်။ ဂုဏ် လောက်ရှိလျှင် ထိုသစ်ခေါင်းအပွေးတက်၍ စေ့သည်နှင့် ပိဋကတ်တော် ထိုသစ်ခေါင်းအတွင်း ရှိသည်ဟု အိပ်မက်မြင်ဟန်ပြောဆိုသော ကြောင့် နော်ရထာမင်းစောက ခုတ်လှီးကြည့်ရှုသည်တွင် စာကိုတွေ့ ရသည်။ ထိုသူတို့၏ အယူဝါဒသဘောနှင့် မကွဲမပြားရှိသော ကြောင့် မီးနှင့်တိုက်၍ ယခုတိုင်အောင် သရေခေတ္တရာတွင် မီးတိုက်ကုန်းဟု အထင်အရှားရှိသည်။

ပိဋကတ်တွေ့ ရသည်ဟု ကျော်စောခြင်းအသံကို သထုံပြည်က ရှင်အရဟံလာရောက်သည်။ တောသားမုဆိုးတွေ ၍ နော်ရထာမင်းစောထံပို့သည်။ နော်ရထာမင်းစောကလည်း ထိုသူ့ဣန္ဒြေအနေ အထိုင်ကို ကြည့်ရှုမေးမြန်းရာတွင် အပြောအဆိုကို ကြားနာရသဖြင့် နှစ်သက် တော် မူ၍ ကိုးကွယ်တော် မူ သည်။ ရှင်အရဟံက သထုံပြည်မှာ ပိဋကတ်တော် ရှိကြောင်းကို ပြောဆိုသည်။ သထုံမင်းသို့ စေ၍ တောင်း သည်။ မပေးမရသော ကြောင့် သထုံပြည်ကိုတိုက်ရာမင်းနှင့်တကွ

ပိဋကတ်အစုံ ၃၀,ရဟန်း ၅၀၀ တို့ကို ပင့်ဆောင်ယူခဲ့၍ သက္ကရာဇ် ၄၁၉ခုပြည်သို့ ရောက်သည်။

ထိုအခါ ရှင်အရဟံနှင့် သာသနာပြုဘက် ရှင်ဉာဏပုဂ္ဂိုလ်၊ ရှင်အာနန္ဒာ၊ရှင်သီလဗုဒ္ဓိ၊ ထိုငှပါးတို့ သည် သာသနာတော် ကို ရွက်ဆောင်တော် မူကြကုန်သည်။

ထိုငှပါးတွင် ရှင်အရဟံသည် ရှင်အရိယဝံသ၊ ၎င်းတပည့်ရှင်ဥတ္တရာဇီဝ ဖြစ်သည်။ ၎င်းဥတ္တရာ ဇီဝသည် သက္ကရာဇ် ၅၃၂ခု မင်းယဉ်နရသိင်္ခလက်ထက် သီဟိုဠ်သို့ သိက္ခာအယူ သံဃာ၁၀ပါးအနက် ဆပွဒသာမဏေတစ်ပါးပါသည်။ သီဟိုဠ်မဟာဝိဟာရဝါသီဂိုဏ်းဆရာတို့နှင့် နှစ် လိုစဖွယ် စကားပြော ဆိုကြပြီးလျှင် ဆပွဒသာမဏေကို မဟာသိမ်တွင် ရဟန်းပြုသည်။ ဥတ္တရာဇီဝနှင့် သီဟိုဠ်ဆရာတို့ တရား စကားပြောဆိုကြသည်။ သီဟိုဠ်ဆရာတို့က ကျွန်ုပ်တို့အဆက်အနွယ်သည် အခြားမဟုတ်၊ ရှင်မောဂ္ဂလိ ပုတ္တတိဿမထေရ်က သာသနာပြုစေလွှတ်ရင်း ရှင်မဟိန္ဒအနွယ် ဖြစ်သည်။ အရှင်တို့လည်း ရှေးဦးစွာ သုဝဏ္ဏဘုမ္မိသို့ ရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်ကစေလွှတ်ရင်း ရှင်သော ဏထေရ်၊ ဥတ္တရထေရ်တို့ အဆက်အနွယ်တပည့်သံဃာမှန်တော့သည်။ အရှင်တို့ ငါတို့ဆရာအဆက်ဆက်တွင် အရင်းမူလ ရှင်မဟိန္ဒ ထေရ်၊သော ဏထေရ်၊ ဥတ္တရထေရ်တို့ ဆရာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်၊ ၎င်းဆရာ ရှင်ဒါသက၊ ၎င်းဆရာ ရှင်ဥပါလိပင် ဖြစ်သည်ဟုပြောဆိုကြပြီးနောက် ပုဂံပြည်သို့ ရှင်ဥတ္တရာဇီဝပြန်သွားသည်။

ဆပွဒထေရ်မှာ သီဟိုဠ်တွင် ၁၇နှစ် နေပြီးမှ ပုဂံသို့ ပြန်သည်တွင် တေမလိဒ္ဓိရွာသား သီဝလိထေရ်၊ ကမ္မောဇမြို့သား တာမလိန္ဒထေရ်၊ကမ္ဘိပုရမြို့သား အာနန္ဒထေရ်၊ အနုရာဓမြို့သား ရာဟုလထေရ်တို့ကို ပေးအပ်လိုက်၍ သက္ကရာဇ် ၅၄၃ခု နရပတိစည်သူမင်းလက်ထက် ပုဂံပြည်သို့ ရောက်သည်။ (ဆပွဒထေရ် ရောက်သည့်နှစ် တွင် ဥတ္တရာဇီဝထေရ် ကံကုန်သည်။) ဆပွဒနှင့်ပါသည့် ရဟန်း ငှဦးအနက် ရှင်ရာဟုလာမှာ နရပတိစည်သူမင်းကြီး ပွဲသဘင်တွင်

ကချေသည်မတစ်ယောက်ကိုမြင်သည်နှင့် စိတ်ဖောက်ပြန်၍ လူပြုလို သော ကြောင့် မလ္လာယုကျွန်းသို့ သွားသည်။ မလ္လာယုမင်းက ဝိနည်းကိုတတ်လိုပါသည်ဟုဆိုလျှင် ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဝိနည်းကျမ်းကို ဋီကာနှင့်တကွ သင်၍ ပတ္တမြားတစ်သပိတ်လှူသော် လူထွက်၍ အိမ်ရာထောင်သည်။

အာနန္ဒာ, တာမလိန္ဒ, သီသလိတို့ ၃ ဦးမှာ နရပတိစည်သူမင်းကြီးက ဆင်လှူသည်ကို အလှူခံ၍ ၂ပါး ဆရာမှာ တောတွင် လွှတ်သည်။ အာနန္ဒာမှာ မူကား ဆွေမျိုးရှိရာ ပို့သည်။ ၂ပါးဆရာက မနှစ်သက် ၍ အာနန္ဒာနှင့်ဂိုဏ်းခွဲသည်။ နောက်သီဝလိနှင့် တာမလိန္ဒ ၂ ဦးလည်း အပြောအဆိုမတွေ့ ။ ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ် ၂ရပ်တွင် ကာယဝိညတ်ဖြင့်သာ ခံအပ်သည်။ ဝစီဝိညတ်ဖြင့် မခံအပ်၊ အငြင်းအဆိုရှိကြသည်နှင့် နှစ် ဂိုဏ်းခွဲကြသည်။

နောက်ပုဂံပြည်တွင် -

၁။ ရှင်အရဟံ -ရှေ့သာသနာ တစ်ဂိုဏ်း၊

၂။ ဥတ္တရာဇီဝ, ဆပွဒတို့ - နောက်သာသနာ တစ်ဂိုဏ်း၊

၃။ ဆပွဒနှင့် အတူပါ သီဝလိ တစ်ဂိုဏ်း၊

၄။ ရှင်အာနန္ဒာ တစ်ဂိုဏ်း၊

၅။ ရှင်တာမလိန္ဒ တစ်ဂိုဏ်း၊ ဤသို့ ၅ဂိုဏ်း ကွဲကြလေသည်။

ပုဂံပြည်ရောက် ဂိုဏ်း ၅ဂိုဏ်းက မည် သည့်ဂိုဏ်း အနွယ်အဆက် ပင်းယ, စစ်ကိုင်း, ရတနာပုရ မြို့များ သို့ ရောက်သည်ကို သိလိုပါသည်။

မင်းစဉ်မှာ လည်း မဟာသမ္မတာက ဆက်လက်၍ ရာဇဝင်တွင် ဆိုသည်။ သာသာနာတော် အစဉ်မှာ လည်း ဘုရားလက်ထက် ရှင်ဥပါလိထေရ်ကစ၍ သာသနာတော် ကို အစဉ်အတိုင်းဆိုမှ သင့်ပါမည် ။ အထက် ဆိုခဲ့ပြီးသော ပုဂံပြည်က ဥတ္တရာဇီဝ,ဆပွဒတို့နှင့် သံဃာ ၁၀ပါး သီဟိုဠ်သို့ သွားရာ

သီဟိုဠ်မဟာဝိဟာရဝါ သီ ဆရာတို့နှင့် ပြောဆိုကြသည့်စကားစပ်အလျဉ်းတွင် သီဟိုဠ်ဆရာတို့ ပြောစဉ်အဆက်ကား ရှင်ဥပါလိ၊ ၎င်းတပည့် ဒါသက၊ ၎င်းတပည့် သောဏက၊ ၎င်းတပည့် စန္ဒဝဇ္ဇီ၊ ၎င်းတပည့် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ၊ ၎င်းတပည့် သောမဒတ္တ၊ ၎င်းတပည့် သုမနတိဿ၊ ၎င်းတပည့် သောပါက၊ ၎င်းတပည့် သောမဒတ္တ၊ ၎င်းတပည့် သုမနတိဿ၊ ၎င်းတပည့် သောပါက၊ ၎င်းတပည့် အနောမဒဿီ၊ ၎င်းတပည့်အဓိသီလ၊ ၎င်းတပည့် ပြာဏဒဿီ၊ ၎င်းတပည့် အဓိသီလကာလ၊ ၎င်းတပည့် အရဟံ၊ ၎င်းတပည့် ပြာဏဒဿီ၊ ၎င်းတပည့် အဓိသီလကာလ၊ ၎င်းတပည့် အရဟံ၊ ၎င်းတပည့် အရိယဝံသ၊ ၎င်းတပည့် ဥတ္တရာဇီဝ၊ ၎င်းတပည့် ဆပွဒ၊ ပေါင်း ၁၉ဆက်သာ အဖြောင့်အမှန်ရသည်။

နောက်သုဓမ္မသာမိဟူသော ဆရာသည် အရဟံဂိုဏ်းဝင် အနွယ်ဆိုသည်။ ထိုဆရာသည်လည်း ပင်းယဥဇနာမင်းကြီးလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၇၀၂ခုတွင် သာသနာပြုဆရာတော် စကားကျောင်းမနေဟူ၍ အာစရိယဝံသ အဆက်အနွယ်စာ၊ စကားကျောင်းမ သမိုင်းများ က ထွက်သည်။ သုဓမ္မသာမိဆိုသော ဆရာ တပည့် မဟာမဟိန္ဒ၊ ၎င်းတပည့် ခေမာစာရ၊ ၎င်းတပည့် သာရဒဿီဟု ပုဂ္ဂိုလ် ၄ဦး ထွက်သည်။ ပင်းယက သာရဒဿီ ဆရာလည်း ပြည်မြို့သို့ စုန်လေသည်ဟု အာစရိယဝံသတွင် ထွက်ရှိသည်။

သရေခေတ္တရာက သဒ္ဓမ္မစာရီပုဂ္ဂိုလ် အဆက်အတုလဆရာ

သွင်းချက်အရ ဆရာစဉ်က ယူရမည် ။ သို့ မဟုတ် သထုံ၊ ပုဂံပြည်က အဆက်အနွယ်ပင် ယူရမည် ကို ခြားနား၍ ဆိုစေချင်ပါသည်။ သည်အရာကို ပုဏ္ဏောဝါသုတ်ထွက်စကား၊ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၊ မဟာဝင်ထွက်၊ ကလျာဏီကျောက်စာ၊ အာစရိယဝံသ၊ ဗုဒ္ဓဃောသုပ္ပတ္တ စာအထွက်၊ ဆုံးထားဆရာတော် ဆက်လက်သည့် အဆက်၊ မင်းတရားကြီးလက်ထက် ဆရာဆက်လက်သည့် အဆက်အလက်များ နှင့် တိုင်း ထောက်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားတပည့်ရင်း ရှင်ဥပါလိဆရာကစ၍ အစဉ်မပြတ် ပုတီးလုံးသီကဲ့သို့

သက္ကရာဇ် ၁၁၉၃ခု၊ သာသနာနှစ် ၂၃၇၅ ခုတိုင် အင်းစောက်ရေး ဤ ထားရန်
သာသနာတော် ကို ထိန်းဆောင်တော် မူပေ သော ဆရာတော် တို့ သတ္တိ ဗျတ္တိ၊
နိုင်ငံပြည် သာသနာတော် ကို ပြုစုသည့် မင်းနှင့်တကွ ဆရာစဉ်ကို
သေချာအောင်ရေး ဤ ပေးစေချင်ပါသည် ဆရာ။

ဥယျောဇဉ် ပြီး၏ ။

"အာသီသပုဗ္ဗက ဂန္ဓာရမ္မ ကျစ်ဦးဂါထာ"

ယော နေကဝါရမ္မိ မရမ္မမဏ္ဍလံ၊

အာဂမ္မ သဒ္ဓမ္မဇုတိံ အကာ စိရံ။

ဇန္တုနမတ္ထံ ဒိဃဒဿိ တဿိဒံ၊

ဇောတေတု မောဟန္ဓဝိဓံသိ သာသနံ။

[၁၂လုံးဘွဲ့ဣန္ဒဝံသာဂါထာ]

အနက်ကား။ ။ ယော တထာဂတော၊ အကြင် ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လာခြင်းကောင်းတော် မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ မရမ္မမဏ္ဍလံ၊ သုနာပရန် တမ္မဒိပမည် သော မြန်မာတိုင်းပြည်သို့ ။ အနေကဝါရမ္မိ၊ အကြိမ်များ စွာလည်း။ အာဂမ္မ၊ ကြွလာတော် မူ၍ ။ ဇန္တုနံ၊ မြန်မာတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့၏ ။ အတ္ထံ၊ အကျိုး စီးပွားကို။ ဒိဃဒဿိ၊ အရှည် အမြော် ခေါ်တော် မူလျက်။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ သဒ္ဓမ္မဇုတိံ၊ သာသနာတော် မြတ် ထွန်းလင်းအံ့သော အကြောင်းကို။ အကာ၊ ပြုတော် မူလေပြီ။ တဿ တထာဂတဿ၊ ထိုရှေးဘုရားတို့ ကဲ့သို့ လာခြင်းကောင်းတော် မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ။ ဣဒံသာသနံ၊ ဤသာသနာတော် မြတ်သည်။ မောဟန္ဓဝိဓံသိ၊ မောဟတည်းဟူသော အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်လျက်။ စိရံ၊ ရှည်မြင့်စွာ။ ဇောတေတု၊ စည်ပင်သန့်ရှင်း ထွန်းလင်းပါစေသတည်း။

ဤသို့ လျှင် အာသီသပုဗ္ဗက - ဂန္ဓာရ ပဉ္စသာသနဝံသစာတမ်း ကျမ်းဦးထားလို၍ ဖွဲ့ဆိုသော မုနိငါးပါး တို့၏ အရှင်ဘုရားသခင်၏ သာသနာတော် မြတ် အနွယ်အဆက်ကိုပြရာ ဣန္ဒဝံသာ ဤဂါထာဖြင့် သာသနာ တော် မြတ် ကာလမြင့်ရှည် စည်ပင်သန့်ရှင်း ထွန်းလင်းအံ့သည်ကို မြော်ခေါ်ထောက်ထားတော် မူလျက် သီဟိုဠ်ကျွန်း၊ ရာမညတိုင်းများ တို့ကဲ့သို့ သုနာပရန် တမ္မဒိပမည် သော မြန်မာတိုင်းပြည်သို့ အရှင်မဟာ ပုဏ္ဏထေရ်ပင့်ဖိတ်တောင်းပန်သဖြင့်

နံ့သာတန်ဆောင်း ကျောင်းတော် ခံခြင်း၊ နမ္မဒါမြစ်နား သစ္စပန်တောင် ဖျားထက် တစ်ရာ့ရှစ်ကွက် စက်အရေး နှင့်တကွ ခြေတော် ရာပြခြင်း အစရှိသော အကျိုးငှာ ပြာဿဒ်ငါးရာ ယာဉ်ညင်သာဖြင့် ကြွလာတော် မူ၍ သာသနာတော် မြတ် အရှည်တည်ထွန်းအံ့သော အကြောင်းကို ပြုတော် မူသဖြင့် မဟာပုဏ္ဏ၊ သစ္စဗန္ဓ၊ ဣသိဒိန္ဒအရင်းစသော မြန်မာတိုင်းသူလူအပေါင်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကိုယ်တော် မြတ် နောင်နှစ် ငါးထောင်တိုင်အောင် ရွက်ဆောင်ချီးမြှင့်တော် မူသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လာခြင်းကောင်းတော် မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဤသာသနာတော် မြတ်သည် မောဟမိုက်မှောင်ကို ဖျောက်ပယ်လျက် ကြာမြင့်စွာ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း ထွန်းလင်းပါစေဟူ၍ တိုက်ရိုက်သိအပ်သော ပတ္ထနာ အာသီသကိုလည်းနီတတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားပြသည်။ သာသနာတော် မြတ် အဆက်အနွယ် သာသနဝံသ စာတမ်းကို ကျမ်းဂန်စာပေ အထွက်အဆိုရှိသည့်အတိုင်း စီစဉ်ရေး သားထားပါအံ့ဟူသော စကားကျဖြင့် သိအပ်သော ပဋိညာဉ်ကိုလည်း နေယျတ္ထအားဖြင့် ပြသည်ဟူလိုသော်။

ဝန်ခံခြင်း ပဋိ

သာသနဝံသအဆက်အနွယ်သည် အစဉ်မပြတ် ဖြစ်လျက် တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့တည်းမရှိကြ။ မှတ်မိ မှတ်ရာ အသင့်အတော် သာ မှတ်သားကြလျက်ရှိသည်။ ကျန်လပ်သည့် အရာများ ကို အတွင်း ဝန်မင်းကြီး သိရီမဟာနန္ဒသင်္ကြံ က ရှင်းလင်းသိသာအောင် မင်းတိုင်ပင်အမတ် မဟာဓမ္မသင်္ကြံသို့ မေးစေ၊ ဘုရားအမိန့် တော် မြတ်ကို ဦးထိပ်ထက်ဆင်ရွက်ရသည်အတိုင်း အတွင်း ဝန်မင်းကြီး သိရီမဟာနန္ဒသင်္ကြံက သက္ကရာဇ် ၁၁၉၃ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော် ၅ရက်နေ့မေးလာသည့် အမေးပုံတွင် မြတ်စွာဘုရားတပည့်တော် ရင်း အရှင် ဥပါလိကစ၍ အစဉ်မပြတ် ပုတီးလုံးကိုသိသကဲ့သို့ ယခု သက္ကရာဇ် ၁၁၉၃ခုတိုင်အောင် သာသနာပြုဆရာ စဉ်ကို အင်းစောက်ရေး သားထားရန် အသေအချာပေးစေချင်ကြောင်းနှင့်

အမေးပုစ္ဆာပါသည်မှာ မင်းစဉ် ရာဇဝင်ကဲ့သို့ သာသနာဝင် ဆရာစဉ် ဆက်လက်၍ တစ်ခုတည်းကျမ်းဂန်စာပေ မဆိုမရှိ၊ မင်းစဉ်မှာ ရှေ့မင်းနှင့်နောက်မင်းစေ့စပ်လျက် မချန်မလပ်ဆိုသည်။ ဆရာစဉ်မှာ ထိုသို့ မဆိုဘဲ အကြောင်းအထူးရှိမှ ဖော်ထုတ်၍ ဆိုသည်။ အကြောင်းအထူးမရှိလျှင် အစဉ်တစ်ချက်တည်း တစ်သမတ်တည်းသာဆိုသည်။ ယင်းသို့ ဆိုမှလည်း ဆရာစဉ်မပျက် ဆက်လက်၍ အဓိပ္ပာယ်ယူသာသည်။

ထို့ကြောင့် ရာဇဝင်မင်းစဉ်ကဲ့သို့ သာသနာဝင်ဆရာစဉ်ကို ကျမ်းဂန်စာပေ တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့တည်းမ ဆိုမရှိသည် ဖြစ်၍ အသီးသီးကျမ်းဂန်စာပေ အဆိုအထွက်ရှိတိုင်းပင် ယူမှတ်သင့်သည်။ အထူးအခြားရေး သားစုမရှိပြီ။ အကြိမ်ကြိမ်ပယ်သည်ကို ဆရာစဉ်ဆက်ပြတ်ပြီ၊ သာသနာကွယ်ပြီဟု အတွေး အဆမိစ္ဆာဝါဒရှိ သူလည်း ရှိရာပါသည်။ ခပ်သိမ်းသော သူတို့အတွေး အဆ မိစ္ဆာဝါဒ မရှိကြအောင် ရေး သားပါ။ ကိုယ်တိုင်ကိုပင် ကြပ်လာ၍ ဆောမြို့စားအတွင်း ဝန်မင်းကြီး သိရီမဟာနန္ဒသင်္ကြံအကြောင်းနှင့်တကွ အကြိမ်ကြိမ်တိုက်တွန်း သည် ဖြစ်၍ သာသနာဝင်ဆရာစဉ်ဆက်ကို ထုတ်နုတ်ရေး သားပေအံ့။

ထိုသို့ ရေး သားရာ၌ လည်း ကမ္ပည်းမှတ်စာ မကွယ်မပျောက်လျှင် ရွှေအိုးရတနာ မတိမ်မမြုပ်လေ သကဲ့သို့ ကျမ်းဂန်စာပေ မကွယ်မပသမျှ သာသနာဝင် ဆရာစဉ်ဆက် မပျက်မစီးရာသော ကြောင့် ကျမ်းဂန် စာပေအထွတ်အဆိုရှိတိုင်း အကြောင်းအကျိုး၊ အစအဆုံးကို ဆင်ခြင်ထောက်ထား၍ နည်းနာမှီးလျက် ကောင်းစွာဆိုလတ္တံ့သတည်း။

အညာ၌ မိုးရွာသည်ကိုထောက်၍ အကြွေ၌ ရေကြီးမည် ကိုသိသည်ကား ကာရဏနုမာနနည်း၊ အထက်၌ အခိုးအလျှံကိုမြင်၍ အောက်၌ မီးရှိကြောင်းကို သိသည်ကား ဖလာနုမာနနည်း၊ ကျောက်ဖျာအစ၊ အဆုံး၌ သားခြေရာကိုမြင်၍ ကျောက်ဖျာအလယ်၌ မထင်မရှားသွားလေသော သားခြေရာကို သိသည်ကား

မိဂပဒဝလဉ္ဇနနည်း။ ဤသို့ အကြောင်းအကျိုးအစအဆုံးကို ဆင်ခြင်ထောက်ထား၍
နည်းနာမှီးလျက် ကောင်းစွာဆိုပေလတ္တံ့။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်လှစွာသော
သာသနာရေး -သာသနာမှု စကားကိုကျောက် ထီးကိုကဲ့သို့ အလေးအမြတ်ပြု၍
သင့်မသင့်၊ ရာမရာကို ဆင်ခြင်စာနာလျက် ကောင်းစွာယူမှတ်စေကုန်သ တည်း။

[ထိုသို့ ယူမှတ်သင့်သော အကြောင်း၊ သာသနာကွယ်ခြင်း
အကြောင်းငါးပါးကို အထက်စာပြီး နိဂုံးသို့ ရောက်မှဆိုပေအံ့။

"၂။ ပထမသင်္ဂါယနာ တင်ရခြင်း၏ အကြောင်းအမြတ်စကား"

“ကုသလာဓမ္မာ, အကုသလဓမ္မာ, အဗျာကတာဓမ္မာ” စသည်ဖြင့် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်အကြောင်း နှင့်နိဗ္ဗာန်အကျိုးများ ကို ဟောကြားတော် မူခဲ့သော အရှင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော် သည့်နောက် “လေးလ” မြောက်၌ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အဇာတသတ်မင်းကိုအမှီပြု၍ ရှင်မဟာကဿပအမှူး ရှိသော ရာဟန္တာငါးရာတို့ ပထမသင်္ဂါယနာတင်တော် မူကုန်သည် - ဟူ၍ မေးလာသော စာတမ်းတွင် ပါ သည်။ အကြောင်းမရှိဘဲအလျောက် သင်္ဂါယနာတင်တော် မူသည် မဟုတ်၊ အကြောင်းအထူးရှိ၍ သင်္ဂါယနာ ဟင်တော် မူသည်။ အကြောင်းအထူးကား သဗ္ဗညုဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်လားတော် မူ၍ ခုနစ် ရက်လည်သော အခါ တစ်ထောင့်နှစ် ရာ့ငါးဆယ်သော ရဟန်းသံဃာနှင့်တကွ ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံပြည်သို့ အရှင်မဟာကဿပ ကြွလာလေသော် ခရီးအကြား၌ နိဗ္ဗာန်လားတော် မူသော အကြောင်းကိုကြား၍ ရဟန်းသံဃာအပေါင်း ငိုးကြွေးကြသည်တွင် ကြီးမှ ရဟန်းပြုသော သုဘဒ္ဒိရဟန်းက “မငိုကြွေးကြလင့်၊ အဘယ် စိုးရိမ်ဖွယ် ရှိသနည်း။ ဂေါတမမရှိက ငါတို့ကျင့်လိုရာကျင့်၊ ကြိုက်သမျှ ကျင့်ရတော့မည် တကား”ဆိုသော စကားကို ကြားတော် မူလျှင် ဤကဲ့သို့ သောဝိသဘဂၢဖြင့် သာသနာ တော် မြတ် ကွယ်ပရာသော အကြောင်းရှိချေသည် ဟု ဓမ္မသံဝေဂ၂ ဖြစ်တော် မူ၏ ။

“ယနေ့ပင်လည်း ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော ခန္ဓာတော် ထင်ရှားရှိသေးလျက် ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ ပြီးစေ တော် မူသော သာနာတော် ၌ ကြီးစွာသော ဘေးရန်,အမှိုက်,ဆူးငြောင့် ဖြစ်ခဲ့၏ တကား။ ဤသူယုတ်သည် မိမိနှင့်သဘောတူသူတစ်ပါးကို အပေါင်းအဖော်ရ၍ ကြီးပွားလတ်သော် သာသနာတော် မြတ်ကို ဆုတ်ယုတ် စေနိုင်ဘိယောင်တကား”ဟု မသက်မသာရှိတော် မူ၏ ။ ဤရဟန်းကြီးကို ဤအရပ်တွင် ပင် ပုဆိုးကြမ်းကို

လဲစေ၍ ၊ ကိုယ်၌ ပြာဖြင့်ကြစေ၍ နှင်ထုတ်အံ့ဟု ကြံတော် မူ၏ ။ ရဟန်းဂေါတမ ခန္ဓာပင်ထင်ရှားရှိသေးလျက် တပည့်များ ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားကြသည်၊ လူတို့အပြစ် ဆိုလေတုံအံ့သည်။ ထိုနောက်ပြီးတစ်ဖန် အကြံတော် ကိုသိမ်း၍ ခပ်မဆိတ်သည်းခံတော် မူပြီးလျှင် “သဗ္ဗညုဘုရား နိဗ္ဗာန်လားသော် လည်း ဟောကြား တော် မူ ခဲ့သော တရားတော် ထင်ရှားရှိသေး၏ ။တကား။ တရားတော် မြတ်မြဲစွာတည်အောင် သင်္ဂါယနာတင်သော် ဤသူယုတ်ခဲ့သို့ သော ဝိသဘာဂတို့ဖြင့် သာသနာတော် မြတ်မကွယ်မပ တည်ထွန်းရာသည် မဟုတ်လော။ သာသနာတော် မြတ်တည်ထွန်းအောင်ပြုလုပ်မည် ရည်မှတ်၍ ကိုယ်တော် သပ္ပာယ်တော် မူသော ဒုကုဋ်တော် ကို သနားတော် မူခြင်းစသည်ဖြင့်

၁။ ဝိသဘာဂ-သဘောမတူခြင်း။

၂။ ဓမ္မသံဂေဂ - တရားနှင့်ယှဉ်သော တိတ်လန့်ခြင်းသဘော။

သည်းခံတော် မူပြီးလျှင် “သဗ္ဗညုဘုရား နိဗ္ဗာန်လားသော် လည်း ဟောကြားတော် မူခဲ့သော တရားတော် ထင်ရှားရှိသေး၏ တကား။ တရားတော် မြတ် မြဲစွာတည်အောင် သင်္ဂါယနာတင်သော် ဤသူယုတ်ကဲ့သို့ သော ဝိသဘာဂတို့ဖြင့် သာသနာတော် မြတ် မကွယ်မပတည်ထွန်းရာသည် မဟုတ်လော၊ သာသနာ တော် မြတ်တည်ထွန်းအောင် ပြုလုပ်မည် ကိုရည်မှတ်၍ ကိုယ်တော် သပ္ပာယ်တော် မူသော ဒုကုဋ်တော် ကို သနားတော် မူခြင်း စသည်ဖြင့် သဗ္ဗညုဘုရား ငါ့ကိုချီးမြှင့်တော် မူသည် မဟုတ်လော”ဟု ဆင်ခြင်တော် မူပြီးမှ နိဗ္ဗာန်လားတော် မူသည့်နောက် သုံးလမြောက်သော အခါ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၅ရက်နေ့ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် စရည်းပင်ရောက်သော လိုဏ်၌ အဇာတသတ်မင်းကို အမှီပြု၍ သံဃာတော် ငါးရာနှင့်တကွ ခုနစ် လပတ်လုံး ပထမသင်္ဂါယနာ တင်တော် မူ၏ ။

ထိုအခါ နဝစန္ဒေကိန်း သက္ကရာဇ်ရှည် ၁၄၈နှစ် ကိုအကုန်ချေ၍

သာသနာတော် သက္ကရာဇ် တစ်နှစ် အဝင်တွင် မဇ္ဈိမဒေသ မဂဓရဇ်တိုင်း
ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အဇာတသတ်မင်း နန်းစံ ရှစ်နှစ် ၊ ငါတို့မြန်မာတိုင်းတကောင်း
သင်းတွဲ ပြည် ဇေမ္ဗုဒီပဇေမင်း နန်းစံငါးနှစ် ကျော်တည်း။ အဇာတ သတ်မင်းနှင့်
ဇေမ္ဗုဒီပဇေမင်းပြိုင်၏ ။ နဝစန္ဒေကိန်းကို အကုန်ချေသည်ဟူ၍ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၌
ဆိုသည်။

ဤပထမသင်္ဂါယနာ၌ အရှင်မဟာကဿပ, အရှင်ဥပါလိ,
အရှင်အာနန္ဒာ, အရှင်အနုရုဒ္ဓါ အစရှိသော ရဟန္တာကြီးငါးရာတို့ သင်္ဂါယနာတင်၍
လက်မွန်ရှေးဦးစွာ သာသနာပြုတော် မူကုန်သည်။ “ဘုရားမရှိတပြီး ကား၊ ငါတို့
ကျင့်လိုရာကျင့်၊ ကြိုက်ရာ ကျင့်ရတော့မည် တကား”ဟု
သုဘဒ်ရဟန်းကြီးသာသနာတော် ကို ဖျက်ဆီးပြောဆိုသော စကားသည်
သာသနာတော် ပြုရာသော အကြောင်း ဖြစ်၏ ။ သုဘဒ်ရဟန်းကြီးကား
အာတုမာမြို့သား ဆတ္တာသည်မျိုးတည်း။ အာတုမာမြို့သို့ ဘုရားရှင်ဒေသစာရီ
ကြွတော် မူသော အခါ မိမိသားသာမဏေ နှစ် ယောက်ကို ဆတ္တာမူပြုစေ၍ ရသော
ဆီ,ဆား,ဆန်စသော ဝတ္ထုဖြင့် ယာဂုချက်ပြီးလျှင် သံဃာနှင့်တကွ ဘုရားသခင်အား
လှူသည်ကို ခံတော် မမူ။ အကြောင်းကိုမေး၍ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ပြုတော် မူ သည်။
“အကပ္ပိယအရာ၌ လူသာမဏေတို့ကို ဆောက်တည်စေသော် ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊
ဆတ္တာသည် ဖြစ်ဖူး သော ရဟန်းသည် သင်တုန်းစသော ဆတ္တာသည်
အဆောက်အဦးကို ဆောင်ရွက်သော် ဒုက္ကဋ်အာပတ်”ဟု သိက္ခာပုဒ်
၂ချက်ပညတ်တော် မူသည်ကို အငြိုးထား၍ သာသနာတော် မြတ်ကို
ဖျက်ဆီးလိုသော ကြောင့် ရဲရဲ ငြိသော သံပူသံတွေ ကို မျို၍ အန်ဘိသကဲ့သို့ ဤသို့
စဉ် မဆိုကောင်းသော စကားကို ဆိုလေသတည်း။

အဇာတသတ်မင်းကား အရှင်ဘုရားတို့ ဓမ္မစက်လည်း ဖြစ်ပါစေ၊
အကျွန်ုပ် အာဏာစက်လည်း ဖြစ်ပါစေအံ့။ ဝံ့ဝံ့ရဲရဲ သင်္ဂါယနာတင်တော် မူပါကုန်ဟု
တောင်းပန်ချီးမြင့်သော လက်မွန်ရှေးဦး သာသနာပြု မင်းပေတည်း။

သင်္ဂါယနာတင်ကုန်သော အရှင်မဟာဿပ,အရှင်ဥပါလိ,အရှင်အာနန္ဒာ,
အရှင်အနုရုဒ္ဓါအစရှိသော ရဟန္တာကြီးငါးရာတို့က အဆင့်ဆင့်ပွားများ လေသော
ဆရာဆက်၊ တပည့်ဆက်ကား သိန်း,သန်းမကလျှင် များ ပြားစွာသတည်း။

ပထမသင်္ဂါယနာတင် အမြဲစကားပြီး၏ ။